

PROPOSTES PER A LA LAÏCITAT EN LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES LOCALS

La **Lliga per la Laïcitat** es va constituir a Barcelona el 13 d'octubre de 2003, coincidint amb l'aniversari de la mort de Francesc Ferrer i Guàrdia. Des d'aleshores s'ha consolidat com un espai de trobada d'un conjunt d'entitats socials que volen contribuir a la creació d'un veritable espai públic; un espai públic en què sigui possible un diàleg democràtic i d'impuls dels valors humanistes que integren la tradició del pensament progressista català. Així doncs, la Lliga per la Laïcitat es constitueix com a espai de reflexió, d'enllaç i de proposta d'idees. Amb aquesta declaració de principis volem estendre la mà a la societat civil catalana, perquè entre tots i totes impulsem el canvi necessari perquè els valors de tolerància, pau, convivència i diàleg siguin una garantia democràtica.

Les entitats promotores de la Lliga per la laïcitat són: Cooperació, Unió General de Treballadors UGT, Federació de Moviments de Renovació Pedagògica FMRP, Comissió Obrera Nacional de Catalunya CONC, Federació de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya FAPAC, Unió Sindical de Treballadors de l'Ensenyament de Catalunya USTEC-STE's, Gran Lògia de Catalunya i Balears (G.L.S.E.), Gran Orient de Catalunya (G.O.C.), Ateus de Catalunya, Confederació General del Treball CGT, Moviment Laic i Progressista, i la Fundació Ferrer i Guàrdia. A més, la Lliga compta amb 94 entitats i més de 800 persones adherides.

Una de les activitats de la Lliga és la promoció d'actuacions des de l'àmbit institucional per a la construcció política de la laïcitat. Per això la Lliga ha editat un document amb propostes per a orientar la creació de polítiques públiques en l'àmbit municipal que permetin la consolidació d'un espai públic veritablement democràtic, humanista, integrador i convivencial.

Propostes per a les polítiques públiques locals

La laïcitat institucional: accions en favor d'un major reconeixement institucional de la laïcitat i per a la no adscripció directa ni simbòlica a cap confessió religiosa.

- Proposta 1: Adherir l'ajuntament a través d'una moció, als motius i objectius del conveni signat el dia 15 de desembre de 2004 entre la generalitat de Catalunya i la lliga per la laïcitat.

Rituals i costums: Reconeixement i instauració de rituals i costums civils per a la regulació institucional de la societat

- Proposta 2: En moltes inauguracions oficials s'estableix el protagonisme d'una sola confessió religiosa, la catòlica. Sembla evident que perviuen tics del passat, en què l'Església catòlica tenia caràcter estatal. Ara no és així i caldria canviar el criteri. Ni en una inauguració solemne d'una seu patrimonial, d'una obra pública o d'un edifici del patrimoni cultural, per exemple, no s'ha d'usurpar l'espai comú per potenciar cap creença determinada. La tradició o el costum no poden ser a aquests efectes font de dret i prevaldre per damunt del pluralisme d'opcions de qualsevol societat democràtica.
- Proposta 3: Oferir per part dels poders civils de celebracions laiques, en un entorn digne, per als actes civils més importants de la vida social dels ciutadans; com a mínim per a la celebració de naixements o acollida de nous vinguts, per a la celebració de matrimonis o unions civils i per als funerals.
- Proposta 4: Els tanatoris han d'habilitar les seves sales de tal manera que es respecti de manera natural i senzilla l'opció confessional o filosòfica de cada persona. La configuració de les sales destinades al comiat del mort ha de permetre l'alternança de cultes i ritus sense dificultats. Els serveis funeraris han d'oferir fèretres amb els diferents signes religiosos així com neutrals, sense cap símbol.
- El feixisme va promoure per la llei i per la força la destrucció de qualsevol simbologia no catòlica als cementiris espanyols. Els ajuntaments han de ser sensibles a aquest greuge històric i, eventualment, ajudar a la rehabilitació dels monuments funeraris mutilats, si així ho sol·liciten avui persones interessades [la tomba de Ferrer i Guàrdia va ser restaurada amb fons anarquistes i lliurepensadors, però no tothom té un rastre de seguidors]. Les concessions municipals de serveis funeraris han de preveure de manera efectiva i no merament nominal el respecte per les opcions d'enterrament de cada persona.
- Proposta 6: Mantingui's, perquè no, les festes majors associades a un sant cristià, però separi's estrictament la celebració popular de la religiosa. Les autoritats municipals no han d'acudir, en tant que autoritats, a la missa del patró; sinó a tot estirar, si escau, com a simples fidels, sense ocupar un lloc reservat ni comparèixer en corporació.

- Proposta 7: En les manifestacions religioses públiques, eviti's la participació dels cossos i forces de seguretat o de les forces armades, i de qualsevol representant del consistori municipal en exercici de les seves funcions. Tot això pertany a una altra època, feliçment superada.
- Proposta 8: Les administracions locals no promouran, en cap cas, ritus ni celebracions religioses de cap tipus. Mantenint-se al marge d'aquestes.
- Proposta 9: Incorporar referències i commemoracions de caràcter civil al calendari oficial, centres públics i al nom dels nous carrers.

Finançament i patrimoni: Supressió de qualsevol privilegi o benefici fiscal, econòmic, tributari o patrimonial a les institucions religioses.

- Proposta 10: Patrimoni històric municipal i edificis dels bisbats: No s'ha de generar discriminació en la inversió de caràcter arqueològic, artístic i monumental que realitza l'Administració per conservar el patrimoni d'una entitat confessional determinada. Aquestes inversions, evidentment, han de revertir en el patrimoni cultural públic i no romandre en mans privades. Caldria obrir un debat en el sentit d'adoptar a Catalunya el model francès en què aquells monuments històrics que requereixen inversions de diner públic passin a ser patrimoni de tots, com a mesura prèvia que no es concedeixi cap subvenció d'aquesta mena a cap propietari que sigui un orde religiós sense un conveni d'ús compartit i s'estableixin convenis per tal de poder utilitzar-los, també, com a llocs de culte.

Llibertat de consciència: Aplicar l'ètica laica al debat polític i científic i assegurar la llibertat de culte, creences i de pensament.

- Proposta 11: Centres de culte: Els municipis haurien de tenir un criteri rector a l'hora de localitzar els centres de culte. Ens posicionem a favor de projectes que assegurin la possibilitat a totes les religions de l'assentament de temples dignes per les respectives pràctiques religioses. Una solució transitòria seria la d'estudiar la possibilitat de cedir sales dels centres cívics i altres locals públics per a la realització de cerimònies religioses. Cal comptar, també, amb els edificis de l'Església catòlica que no són utilitzats pels seus fidels i que, malgrat tot, són sostinguts i restaurats amb fons públics. Hi ha espais disponibles per a usos de caràcter espiritual que podrien suplir l'actual dèficit que pateixen els membres d'altres comunitats de fe.

Símbols religiosos: Retirada dels símbols religiosos dels espais públics

- Proposta 12: No creiem que a l'inici del segle XXI la laïcitat exigeixi la supressió dels noms del santoral de la llista de carrers de les ciutats o de les denominacions dels municipis. Prevalgui en aquestes matèries la història que no pot ser reescrita. Però, almenys en la llista de carrers, tracti's de compensar el biaix adquirit incorporant-hi els representants il·lustres d'altres

tradicions –com Averroes o Maimònides– i, sobretot, recuperi's un espai per als heterodoxos, els heretges i els lliurepensadors.

- Proposta 13: Una recomanació que volem fer és que en determinats espais públics, per exemple els cims de les muntanyes, quan s'hagi de posar un símbol de fita, aquest no tingui cap connotació religiosa.
- Proposta 14: Cal suprimir tot tipus de simbologia religiosa en els actes oficials i en els espais de titularitat pública que depenen de les administracions locals. Conservant, òbviament, els elements de valor artístic o arquitectònic.